KOMISJONI OTSUS (EL) 2016/2078,

4. juuli 2016,

riigiabi SA.41617 – 2015/C (ex SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN)) kohta, mida Madalmaad andsid Nijmegeni professionaalsele jalgpalliklubile NEC

(teatavaks tehtud numbri C(2016) 4048 all)

(Ainult hollandikeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt aluslepingu artikli 108 lõikele 2 ([1]) ja võttes arvesse nende märkusi

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) 2010. aastal teatasid kodanikud komisjonile, et Madalmaad rakendasid abimeedet Nijmegeni professionaalse jalgpalliklubi NEC suhtes. Kaebused registreeriti numbritega SA.31616 ja SA.31767. Komisjon sai ka 2010. ja 2011. aastal kaebusi Madalmaade professionaalsete jalgpalliklubide, nimelt Maastrichti MVV, Tilburgi Willem II ja 's-Hertogenboschi FC Den Boschi ning Eindhoveni PSV kasuks võetavate toetusmeetmete kohta. Madalmaad andsid 2. septembri 2011. aasta kirjas komisjonile lisateavet NECga seonduva meetme kohta.

(2) Komisjon teatas 6. märtsi 2013. aasta kirjas Madalmaadele, et on otsustanud algatada aluslepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetluse klubide Willem II, NEC, MVV, PSV ja FC Den Bosch kasuks võetud meetmete suhtes.

(3) Komisjoni otsus algatada menetlus (edaspidi „menetluse algatamise otsus“) avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ([2]). Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama kõnealuse meetme kohta märkusi.

(4) Madalmaad esitasid menetluse raames 6. juuni 2013. aasta kirjas NEC kasuks võetud meetmeid käsitlevaid tähelepanekuid, mis sisaldasid Njimgeni omavalitsuse (edaspidi „omavalitsus“) kui huvitatud isiku märkusi. 27. veebruaril 2015. aastal toimus kohtumine Madalmaadega, millest võttis osa ka omavalitsus. Lisateavet Madalmaadelt saadi 10. aprillil 2015, 11. mail 2015, 13. mail 2015 ja 16. juulil 2015. Komisjon ei saanud teistelt huvitatud isikutelt ühtegi märkust.

(5) Pärast menetluse algatamise otsust ja kokkuleppel Madalmaadega viidi eraldi läbi uurimised eri klubide suhtes. NECga seotud uurimine registreeriti juhtuminumbriga SA.41617.

2. MEETME ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS

2.1. Abimeede ja abisaaja

(6) Rahvuslik jalgpalliliit Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (edaspidi „KNVB“) on professionaalide ja amatööride jalgpallivõistlusi korraldav katusorganisatsioon. Professionaalne jalgpall on Madalmaades korraldatud kahetasandilises süsteemis. Hooajal 2014/2015 kuulus sellesse 38 klubi, kellest 18 mängisid kõrgliigas (*eredivise*) ja 20 madalamas liigas (*eerste divise*).

([1]) Komisjoni otsus juhtumis SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Madalmaade teatavatele professionaalsetele jalgpalliklubidele ajavahemikul 2008–2011 antud abi — Kutse märkuste esitamiseks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikele 2 (ELT C 116, 23.4.2013, lk 19).

([2]) Vrd joonealune märkus 1.

(7) Nijmegen Eendracht Combinatie (edaspidi „NEC“) asutati 1900. aastal ja oma kodumänge mängib klubi Nijmegenis. NEC juriidiline struktuur on järgmine: äriühingud Nijmegen Eendracht Combinatie B.V, Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V. ja N.E.C. horeca B.V. kuuluvad sihtasutusele Stichting Administratiekantoor N.E.C. Abisaaja on äriühing Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V. Madalmaade esitatud teabe kohaselt on NEC keskmise suurusega ettevõtja, kellel oli 2015. aastal 62,3 täistööajale taandatud töötajat (2010. aastal 69,5 täistööajale taandatud töötajat). Kõnealuse uurimisega seonduval ajavahemikul mängis NEC kõrgliigas. Viimati mängis ta Euroopa tasandi turniiril (UEFA karikavõistlused) hooajal 2008/2009.

(8) Alates 2003. aastast on NEC peamine – ent mitte ainus – Nijmegenis, suures Gofferti pargis asuva mitmeotstarbelise Gofferti staadioni kasutaja. 2003. aastal ehitas omavalitsus Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERDF) toetusega Gofferti pargis asuva staadioni kõrvale mitmeotstarbelise spordikompleksi *De Eendracht*. Kompleksi De Eendracht antakse NEC-le rendile ning seda kasutavad treeninguteks ka teised.

(9) NEC ja omavalitsuse suhted seoses De Eendrachtiga on sätestatud kahes 2003. aastal sõlmitud lepingus: kavatsuste kokkulepe arendada omavalitsuse laiema spordipoliitika visiooni kontekstis välja piirkond, kus De Eendracht paikneb, ja De Eendrachti käsitlev rendileping.

(10) 2008. ja 2009. aastal kirjutas NEC omavalitsusasutustele seoses lepingutes sisalduva punktiga, mille kohaselt oli NEC-l õigus De Eendracht omavalitsuselt endale saada. Kirjeldades seda kui „väljaostuvõimalust“, kirjutas NEC, et NEC kavatsus oli saada kompleksile *„opstalrecht“* ([3]) ehk hoonestusõigus. NEC tegi oma esimeses kirjas ettepaneku loobuda väljaostuvõimalusest, saades vastutasuks 2,3 miljoni euro suuruse hüvitise, mille ta arvutas vastavalt välisekspertide arvamusele kompleksi hinnangulise bilansilise väärtuse ja tegeliku väärtuse põhjal. NEC arvates vastab mõlema väärtuse erinevus kasule, mida ta saaks juhul, kui ta kasutaks väljaostuvõimalust. Hetk hiljem teatas NEC omavalitsusele, et ta soovis väljaostuvõimalust kasutada.

(11) 2010. aastal sai omavalitsus kahelt õigusbüroolt õiguslikke arvamusi selle küsimuse kohta: ühe 2010. aasta jaanuaris ja teise 2010. aasta septembris. Esimeses arvamuses märgiti rendilepingus sisalduvat punkti, mille kohaselt hõlmab leping ajavahemikku kuni De Eendrachti soetamiseni rendilevõtja (NEC) poolt, ning märkis, et omavalitsuse ja NEC kavatsus oli selline, et NEC omandab kompleksi siis, kui ERDFilt sellele vastuväiteid ei ole. Ta tuli järeldusele, et NEC-l on kindel (tugev) õigus ostu nõuda. Teist arvamust taotleti kohaliku volikogu nõudmisel seoses NEC nõude väidetava tugevusega. Nimetatud arvamuses järeldati, et ainult omavalitsusel on kohustus NECga läbirääkimisi pidada, arvestades, et kõnealuses punktis ei ole sätestatud hinda ega hinnakujundusmehhanismi.

(12) Omavalitsus nõustus ostma nõude 2,2 miljoni euro eest 2010. aasta septembris. Madalmaad ei teatanud aluslepingu artikli 108 lõike 3 kohaselt oma kavatsusest NEC-le väljaostuvõimalusest loobumise eest hüvitist maksta. Just seoses selle tehinguga algatati ametlik uurimismenetlus ning sellisel kujul on see praegu kehtiva otsuse subjekt.

2.2. **Menetluse algatamise põhjused**

(13) Komisjon asus menetluse algatamise otsuses seisukohale, et abimeetmed professionaalsetele jalgpalliklubidele moonutavad tõenäoliselt konkurentsi ja mõjutavad kahjulikult liikmesriikidevahelist kaubandust aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Lisaks tuli komisjon esmasele järeldusele, et omavalitsus andis NEC-le riigi vahendite kasutamisega valikulise eelise ning andnud seega jalgpalliklubile abi.

(14) Esiteks, seoses väljaostuvõimaluse olemasoluga järeldas komisjon, et tuginedes üksnes esimesele õiguslikule arvamusele ning jättes kõrvale põhjalikuma teise arvamuse, ei tõendanud Madalmaad, et NEC-l on väljaostuvõimalus hinnaga, mida lepingus ei sätestatud ja mille üle ei oldud ka läbirääkimisi peetud.

([3]) Vastavalt Madalmaade tsiviilseaduse artiklile 5:101 on hoonestusõigus (ld k *ius superficiarium*) asjaõigus, mis võimaldab selle omanikul – hoonestajal – omada või omandada hooneid, ehitisi või taimi (taimestik) kellelegi teisele kuuluva kinnisasja sees või kohal.

(15) Teiseks, seoses vastutasuks väidetavast väljaostuvõimalusest loobumise eest makstud hinna turutingimustele vastavusega, kordas komisjon, et juhendis, mis esitati komisjoni teatises ametivõimude korraldatavas maa ja hoonete müügis sisalduvate abi elementide kohta ([4]) (edaspidi „maa müüki käsitlev teatis"), ja millele olid viidanud Madalmaad, „käsitletakse ainult riigi omandis maa ja hoonete müüki. Selles ei käsitleta maa ja hoonete riigi omandusse soetamist ega ametivõimude korraldatavat maa ja hoonete rendile andmist. Nendes tehingutes võib sisalduda ka riigiabi elemente." Lisaks märkis komisjon, et turumajanduse tingimustes tegutsevad ettevõtjad arvestavad väideavalt samuti tõenäosusega, et üürnik kasutab oma väljaostuvõimalust, eeldades, et see võimalus on olemas. Nad tutvuksid muu hulgas tema kasutuses olevate rahaliste vahenditega.

(16) Kolmandaks märkis komisjon, et ajal, mil abi anti, oli NEC finantsraskustes, mis olid piisavalt tõsised, et ohustada tema kui professionaalse jalgpalliklubi tulevikku. Kontrollides NEC äriplaani hooajaks 2010/2011, palus KNVB 2010. aasta juulis NEC-lt täiendavat välist tagatist 1 967 000 eurole, mille puudumisel ähvardaks NECd litsentsist ilmajäämine. Seda tagatist (mille vastavalt komisjonile kättesaadavale teabele andis erasektori äriühing, kellel seega ei olnud riiklikke vahendeid), oli vaja lisaks käesoleva otsusega hõlmatud 2,2 miljonile eurole. NEC ise osundas 2010. aasta juunis, et tema finantsolukord on negatiivse omakapitali, negatiivse tegevustulemusega hooajal 2009/2010 ja halva likviidsuspositsiooniga murettekitav. NEC oli lakanud renti maksmast 2009. aasta septembris.

(17) Selleks et hinnata abi kokkusobivust suunistega raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta ([5]) (edaspidi „suunised"), nõudis komisjon teavet kõigist suunistes sätestatud nõuetest kinnipidamise kohta.

(18) Nimelt ei suutnud komisjon kontrollida, kas suuniste punktides 34–37 esitatud tingimused restruktureerimiskava iseloomu ja täitmise kohta olid täidetud. Samuti ei suutnud komisjon kontrollida, kas olid võetud piisavad kompenseerivad meetmed punktide 38–42 tähenduses. Lisaks oli vaja näidata, et abi piirdus vajaliku miinimumiga, et abisaaja ise oli teinud selle restruktureerimisse piisava omafinantseeringu, et Madalmaad esitavad jälgimisaruanded ja et on kinni peetud ühekordse abi põhimõttest.

3. **MADALMAADE MÄRKUSED**

(19) Madalmaad ei ole nõus, et meede kujutab endast riigiabi.

(20) Seoses sellega rõhutavad Madalmaad tehingu olulisi asjaolusid. Madalmaade sõnul sisaldas menetluse alustamise otsus sellega seoses mõningaid faktivigu. Vastupidiselt sellele, mida märgiti menetluse alustamise otsuses, oli Goefferti staadion mitmeotstarbelist laadi isegi enne 2003. aastat. Omavalitsus peab De Eendrachti (ja Gofferti staadioni) kasutamist spordivälistel eesmärkidel kontekstis oluliseks teguriks.

(21) Madalmaad rõhutavad eelkõige omavalitsuse huvi arendada tippspordi- ja innovatsiooniparki (edaspidi „TIP"), ([6]) mis ühendaks olemasoleva Goefferti staadioni ja De Eendrachti. Ettevalmistused TIP arendamiseks olid alanud juba enne seda, kui NEC teatas omavalitsusele, et ta soovib oma ostuoptsiooni teostada. De Eendrachti kompleksil oli oluline roll TIPga seotud plaanides, mida juhtis omavalitsus. Madalmaad rõhutavad, et ettevalmistused TIP arendamiseks kestsid tehingu toimumisest 2010. septembris palju hilisema ajani. Omavalitsus otsustas alles 2012. aasta märtsis TIP ettevalmistused peatada. Madalmaade sõnul peaks komisjon võtma selgesõnaliselt arvesse, kui üliolulline oli sel ajal omavalitsusele säilitada täielik omandiõigus De Eendrachtile (sh nii kompleksialune maa ja sellel asuv hoone), et võimaldada TIP arendamist.

([4]) EÜT C 209, 10.7.1997, lk 3.

([5]) Raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevad ühenduse suunised (ELT C 244, 1.10.2004, lk 2). Komisjoni teatisega, mis käsitleb 1. oktoobri 2004. aasta ühenduse suuniste (raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta) kehtivuse pikendamist (ELT C 296, 2.10.2012, lk 3), pikendati nimetatud suuniste kohaldamist.

([6]) Omavalitus kavatses arendada suure osa Gofferti pargist tippspordi- ja innovatsioonipargiks „Topsport- en Innovatie Park" („TIP"), millel on multidistsiplinaarne lähenemine spordile, haridusele, tervisele ja teadusele. Nimetatud projekt on sellest ajast peale tühistatud. TIPi tulevast rahastamist menetluse alustamise otsus ei hõlmanud.

(22) Seoses sellega viitavad Madalmaad 2009. aasta aprillis ettevõtte European and Regional Affairs Consultants avaldatud aruandele TIP eeldatava majandusliku mõju kohta. Vastavalt nimetatud aruandele eeldati, et TIP-l on omavalitsuse majandusele positiivne mõju, hõlmates tööhõive ja kulutuste suurenemist, aga ka erinevaid kaudseid positiivseid mõjusid teadmiste arendamise, innovatsiooni, hariduse valdkonnas ja tegevuse üldtasemetes. Aruandes „Nijmegeni TIP mõju ja võimalused“, mille koostasid omavalitsus ja ettevõte Buck Consultants, osutatakse eriti TIP arendamise raames De Eendrachti eeskujuandvale funktsioonile.

(23) Teiseks rõhutavad Madalmaad NEC nõude tugevust. Nad on selgitanud tausta, mis tõi kaasa väljaostuvõimaluse kehtestamise. Omavalitsus on rõhutanud, et see on seotud NEC-poolse loobumisega tol ajal olemas olnud amatöörkompleksi hoonestusõigusest, et võimaldada omavalitsusel asendada nimetatud kompleks uue De Eendrachti kompleksi rajamisega. 2000. aastal oli olemasoleva amatöörkompleksi hoonestusõigus NEC-l, kusjuures omavalitsusele kuulus kompleksialune maa. Kuna kompleks ei vastanud enam KNVB nõuetele, et selles asukohas jalgpalliga seotud tegevusi jätkata, otsustas omavalitsus 2002. aastal, konsulteerides NECga, rajada uue mitmeotstarbelise kompleksi De Eendracht. De Eendracht rajati avaliku sektori rahaga ning seda rahastati osaliselt ERDFi toetusest. Selleks, et oleks võimalik ERDFilt toetust taotleda, pidi kompleksi rajama omavalitsus ning hoonet ei olnud lubatud müüa 5-aastase ajavahemiku jooksul. Seepärast loobus NEC kompleksi hoonestusõigusest, ent sai uue kompleksi De Eendracht väljaostuvõimaluse (hoonestusõiguse). Madalmaade sõnul oli kavatsus selline, et NEC saab De Eendrachti kompleksi üle võtta siis, kui ERDFi nõuded seda enam ei keela, isegi kui soetusmaksumust sel ajal kindlaks ei määrata.

(24) Seepärast lükkavad Madalmaad ümber väite, et omavalitsus on järginud ainult ühte õiguslikust arvamusest (vt põhjendus 14). Selle asemel rõhutavad Madalmaad, et omavalitsuse ja NEC vahel ei ole kunagi olnud lahkarvamusi nõude pärast, mida mõlemad pooled tugevaks pidasid. Madalmaad viitavad siinkohal Madalmaade tsiviilseadustiku artiklile 6:217, mille kohaselt kokkuleppe saavutamiseks piisab pooltevahelisest lihtsast konsensusest.

(25) Väljaostuvõimaluse võib omavalitsuse ja äriühingu Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V. kavatsuste- ja rendilepingust maha arvata (vt põhjendus 9). Asjaolu, et väljaostuvõimalust käsitlevates sätetes ei sätestata hinda ega hinnakujundusmehhanismi, ei ole Madalmaade arvates oluline. Ostu-müügilepingute kontekstis, mille korral pooled mingit hinda kindlaks ei määranud, sätestatakse Madalmaade tsiviilseadustiku artiklis 7:4, et ostja peab maksma „mõistlikku hinda“.

(26) Kokkuvõttes väidab omavalitsus, et otsus mitte järgida teist õiguslikku arvamust põhines kindlatel ja motiveeritud alustel, kuna omavalitsus oli arvamusel, et teises õiguslikus arvamuses edasi antud väited ei ole kindlad. Seda kinnitati, kuna esimese õigusliku arvamuse autor reageeris teisele arvamusele, et oma nõuande juurde jääda. Omavalitsus juhib tähelepanu sellele, et teine arvamus oli selgelt poliitiliselt motiveeritud ning et seda taotlesid kohaliku volikogu opositsioonierakonnad. Asjaolu, et teine arvamus oli põhjalikum (vt põhjendus 14) ei saa tuua kaasa mingeid järeldusi selles sisalduvate väidete kehtivuse kohta.

(27) Lisaks märgib omavalitsus sellega seoses, et NEC ja omavalitsuse kokkuleppega järgitakse siseriiklikule eraõigusele ja sellisel kujul peab NEC väite kehtivust hindama Hollandi kohtunik.

(28) Kolmandaks, seoses väljaostuvõimaluse väärtuse kindlaksmääramisega on Madalmaad esitanud ka täiendavaid selgitusi. Madalmaad rõhutavad, et eelise (seega riigiabi) olemasolu ei ole võimalik eeldada lihtsalt seepärast, et hind on kindlaks määratud läbirääkimiste alusel. NEC juhtumil määrati väljaostuvõimaluse hind kindlaks sõltumatu hindamise alusel ning on seega Hollandi ametiasutuste arvamuse kohaselt turuga kooskõlas. Tõepoolest, Madalmaad väidavad, et tehing ei olnud valikuline ja et see ei andnud NEC-le eelist.

(29) Madalmaad viitavad asjaolule, et meede ei ole valikuline juhul, kui see põhineb üldisel siseriiklikul meetmel. Eelkõige põhineb tehing tsiviilseadustikul, millel on üldine reguleerimisala ning mis on kohaldatav kõigile ettevõtetele. Tehingu väärtuse aluseks võeti tsiviilseadustik, milles sätestatakse „mõistliku hinna“ tasumine. Madalmaade sõnul oli see nii, sest sõltumatu hindamine viidi läbi 2009. aasta aprillis. Nad järeldavad, et tehing ei olnud valikuline.

(30) Isegi kui tehingut peetaks valikuliseks, ei oleks NEC eelist saanud, kuna omavalitsus tegutses turumajanduse tingimustes tegutseva investorina ning maksis turuhinda. Madalmaad rõhutavad komisjoni otsustamistava kasutada analoogia põhjal maa müüki käsitlevat teatist, kui juhtumid on seotud teiste varade ja omandiõiguste hindamisega. Kuna tehing käesoleval juhtumil põhineb maa müüki käsitlevas teatises sätestatud hindamisele, saab seda pidada turuga kokkusobivaks. Isegi kui maa müüki käsitlev teatis ei oleks kohaldatav, jääks tehing turuga kokkusobivaks, kuna turutingimustes tegutsev erainvestor oleks samuti väljaostuvõimaluse hinna sõltumatu hindamise alusel kindlaks määranud.

(31) Omavalitsus rõhutas, et tehingu väärtuse ja De Eendrachti kompleksi väärtuse vahel on tihe seos. Sõltumatus hindamisaruandes (kuupäevaga 7. aprill 2009) keskendutakse kahele väärtusele. Teisest küljest määrati selles kindlaks müügihind, mida müüja võib saada kompleksiga seonduva hoonestusõiguse müügist (30 aastaks) vastavalt olemasolevale omavalitsuse ja NEC vahelisele rendilepingule […] (*). Teisest küljest määrati hindamisaruandes kindlaks müügihind, mida müüja võib saada kompleksiga seonduva hoonestusõiguse müügist vastavalt NEC ja tema allrentnike kehtivatele allrendilepingutele, võttes arvesse rendialast arengut turul. Kompleks oli tõepoolest NEC ja omavalitsuse ning NEC ja kolmandate isikute vahelise üürilepingu subjekt (kusjuures NEC tegutses kompleksi haldajana), vt ka põhjendus 8. Nimetatud teine väärtus määrati […] eurole.

(32) Nimetatud kaks hindamist põhinevad teisisõnu eeldusel, et kompleks müüakse maha seisundis, kus see on välja renditud. Madalmaad väidavad, et Hollandi õigusaktide kohaselt ei muuda müügitehing rentimise olukorda. Vara uus omanik asendab eelmist omanikku väljarentiva poolena. Seepärast on tavapärane kehtestada renditava vara müügiväärtus renditulu põhjal.

(33) Sõltumatud hindamised näitavad, et omavalitsus saaks müüa De Eendrachti kompleksi kolmandale isikule seisundis, kus see on välja renditud, kõige rohkem […] euro eest. Madalmaade sõnul võrdub see maksimumhinnaga, mida NEC-lt kompleksi eest oleks võimalik küsida. Kui NEC saaks omandada seoses De Eendrachti kompleksiga hoonestusõiguse, võiks ta müüa selle õiguse kõige rohkem […] euro eest. Madalmaade sõnul tähendab see seda, et NEC jäi ilma potentsiaalsest eelisest maksimumväärtusega […] 2 064 000 eurot. Läbirääkimiste ajal NECga määrati lõplik väljaostuvõimaluse hinnana kindlaks […] 2 223 000 eurot. […]. Komisjon märgib, et hindamisel ei võetud selgesõnaliselt arvesse konkreetset olukorda, st kus NEC soetaks ise kompleksi.

(34) Madalmaad on andnud täiendavat taustateavet hindamisaruandes kasutatud rendiga seonduvate arvandmete kohta, et selgitada mõlema hindamise olulist erinevust. Eelkõige juhivad Madalmaad tähelepanu sellele, et mitmel teguril oli negatiivne mõju nimetatud rendihinnale sellisel kujul, nagu see oli NEC jaoks kehtestatud.

a) Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V. mitte ainult ei rentinud kompleksi välja, vaid tegutses ka kui haldav äriühing, kes annab kompleksi osi kolmandatele isikutele allrendile. De Eendrachtil oli selgelt eksperimentaalne iseloom ja omavalitsus kasutas nimetatud uue kompleksi rajamist selleks, et tugevdada kompleksi sidet ühiskondlike tegevuste, majandusliku keskkonna ja ümberkaudsete piirkondadega. Ei olnud kindel, kas nimetatud sotsiaalmajanduslikud projektid on tegelikkuses edukad ning ei olnud välistatud, et kolmandad isikud välja langevad. See suurendas ettevõtte Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V. riski.

b) Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V. hoolitses ka nende väljakute hoolduse ja asendamise eest, mida varem hooldas omavalitsus.

c) NEC oli ainus võimalik partner, kes suutis omavalitsuse sotsiaalmajanduslikke eesmärke ellu viia.

d) NEC-l oli algselt kompleksi hoonestusõigus, ent ta loobus sellest tasuta (vt põhjendus 23).

Sellest tulenevalt on Madalmaad arvamusel, et NEC makstud rendihind, mis moodustab maksustamisel arvestatud esimese väärtuse aluse, on turuga kokkusobiv.

(35) Lisaks märkisid Madalmaad, et NEC ja omavalitsuse vahelist rendilepingut tuleb pidada tähtajaliseks rendilepinguks, mida ei saa omavalitsus lõpetada enne selle lõppemise kuupäeva, mis langeb kokku hoonestusõiguse NEC-le üleminekuga. See selgitab, miks maksustamisel arvutatakse esimene väärtus muutumatu rendi alusel, kusjuures teise väärtuse korral võetakse arvesse rendi arengut turul.

(*) Konfidentsiaalne teave.

(36) Madalmaad rõhutavad, et NEC-le väljaostuvõimaluse eest makstavat 2,2 miljonit eurot ei makstud välja, vaid kasutati pigem osaliselt NEC-le esitatud rahuldamata nõuete katmiseks ja osaliselt rendi ettemaksena (tagatud rent). Samal ajal pikendati rendilepingut kuni 2043. aasta veebruari lõpuni ja renti suurendati […]. Eeldades, et algne rent oli turuga kokkusobiv, väidavad Madalmaad, et nimetatud hinnatõus assetab uue rendihinna turu tasemetest kõrgemale. Uut rendihinda Madalmaade sõnul samuti pidada turuga kokkusobivaks.

(37) Neljandaks väidavad Madalmaad, et omavalitsus võttis tehingu tegemise ajal arvesse NEC finantsolukorda. Omavalitsus oli tehingu tegemise ajal saanud teavet, mis pani teda eeldama, et – hoolimata tema finantsprobleemidest – on võimalik, et NEC suudab oma väljaostuvõimalust teostada. Eelkõige oli NEC ühes oma kirjadest (vt põhjendus 10), teavitanud omavalitsust selgesõnaliselt ühe kaubandusliku osapoole huvi De Eendrachti omandamisse, võimalik, et NEC kaudu. Seepärast ei takistaks ükski finantsprobleem, millega NEC silmitsi seisis, ilmtingimata tema De Eendrachti ostu. Lisaks teatati 3. septembril 2010. aastal omavalitsusele, et NECd oli rahastanud üks kaubanduslik osapool: äriühing […] oli eelnevalt ostnud osa (hooaja)piletitest hooaegadeks 2011/2012, 2012/2013 ja 2013/2014. See on tehing, millele viitas komisjon menetluse alustamise otsuses, ent – vastupidiselt sellele, mis oli sätestatud menetluse alustamise otsuses –, rahastamine ei võtnud tagatise vormi ja makstud hind oli palju kõrgem kui 1,9 miljonit eurot, mida nimetati menetluse alustamise otsuses (st umbes 4 miljonit eurot) (vt põhjendus 16). Nimetatud kindlus NEC finantsolukorras, millele osutas kaubanduslik investor, oli tol ajal omavalitsuse lisapõhjus nõustuda võimalusega, et NEC teosta oma väljaostuvõimalust De Eendrachti suhtes.

(38) Kokkuvõttes tegutses Madalmaade sõnul omavalitsus kui turutingimustes tegutseva investorina, võttes arvesse NEC (arvatavat) toonast finantsolukorda.

(39) Samuti väidavad Madalmaad, et isegi kui meede kujutaks endast abi, oleks see siseturuga kooskõlas. Madalmaade sõnul on juhendi tingimused täidetud ja meedet tuleks sellisel kujul pidada vastavalt aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktile c turuga kooskõlas olevaks. Madalmaad esitasid selle toetamiseks faktilist teavet.

(40) Madalmaad esitasid seoses NEC finantsolukorraga tehingu tegemise ajal täiendavaid tõendeid, mis tõendasid, et NEC on raskustes olev ettevõte. Omavalitsus oli nõudnud klubi finantsseisundit ja tulevikuväljavaateid käsitlevat aruannet, mille esitas raamatupidamisfirma BDO ([7]) varsti pärast tehingut (29. oktoobril 2010 aastal). Selles viidatakse äriühingu negatiivsetele majandustulemustele […], negatiivsele omakapitalile […] ja käibekapitali negatiivsele arengule […]. Aruanne näitab, et NEC negatiivsed majandustulemused olid negatiivsed ja kahanesid kolmeaastase ajavahemiku jooksul. Samal ajal, kui NEC sutis oma puhastulu sama ajavahemiku jooksul (tänu mängijate üleviimisõigustest ja mängijate müümisest saadud sissetulekule) positiivse hoida, näitab aruanne kahanevaid sissetulekutasemeid, kusjuures NEC kulumudelid jäid suures osas muutumatuks. Lisaks oli omakapital olnud negatiivne kolm eelnevat aastat ning NEC maksevõime oli samal ajavahemikul vähenenud.

(41) Seoses restruktureerimiskavaga koostas NEC parendamiskava (Plan van Aanpak), ([8]) et oma finantsprobleemid lahendada. Kõnealune kava esitati KNVB-le 2010. aasta augustis. See sisaldab finantsolukorra asjaolude, sarnaste jalgpalliklubidega võrdlusaluste võrdluste ja kavandatud meetme – saavutada 2. kategooria seisund – kirjeldust (st näidates, et klubi finantsolukord on „piisav“, vt ka põhjendus 75).

(42) Madalmaad märgivad seoses kompenseerivate meetmetega, et kui tegemist on abiga, on see suuruselt piiratud ning sellisel kujul on negatiivne mõju konkurentsile suhteliselt väike. Sellest hoolimata lisati KNVB restruktureerimiskavasse mitmed kompenseerivad meetmed.

(43) Lisaks piirati iga toetust vajaliku miinimumini. Seoses sellega tehti restruktureerimisse põhjendustes 16 ja 37 viidatud meetme kaudu oluline omafinantseering, kusjuures muudatus laenu tagasimaksetingimustes tõi kaasa kindlaksmääratud tagasimaksekulude vähenemise koos 250 000 euro tasumisega aastas.

(44) Madalmaad on seoses jälgimisega võtnud kohustuse esitada komisjonile nõutud aruanded.

([7]) *„Onderzoek naar financiële situatie en financieel toekomstperspectief N.E.C. Nijmegen“* – BDO 29. oktoobri 2010. aasta aruanne, Nijmegen.
([8]) Plan van aanpak NEC, august 2010.

(45) Viimasena, Madalmaad kinnitavad, et NEC suhtes ei ole kohaldatud ega kohaldata ühtegi teist abimeedet.

4. MEETME HINDAMINE

4.1. **Riigiabi olemasolu vastavalt aluslepingu artikli 107 lõikele 1**

(46) Vastavalt aluslepingu artikli 107 lõikele 1 on riigiabi liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust. Aluslepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud tingimused on kumulatiivsed, mistõttu peavad selleks, et meede oleks kvalifitseeritav riigiabina, olema täidetud kõik need tingimused.

(47) NEC väidetava õiguse osta De Eendracht 2,2 miljoni euro eest omandamist omavalitsuse poolt rahastati riigi vahenditega, arvestades, et raha kõnealuseks tehinguks annab omavalitsus. Madalmaad seda ei vaidlusta.

(48) Seoses võimaliku mõjuga siseturule juhib komisjon tähelepanu sellele, et NEC on osalenud Euroopa jalgpalliturniiridel. Lisaks viivad professionaalsed jalgpalliklubid oma majandustegevust ellu peale osalemise jalgpallivõistlustel mitmetel muudel turgudel, näiteks professionaalsete mängijate ülemineku turul, reklaamis, sponsorluses, kauplemises või meediakajastuses. Professionaalsele jalgpalliklubile antav abi tugevdab selle seisundit kõigil neil rahvusvahelistel turgudel. Seega kui riigi vahendeid kasutatakse valikulise eelise andmiseks professionaalsele jalgpalliklubile olenemata sellest, millises liigas ta mängib, võib selline abi moonutada turgu ja mõjutada kahjulikult liikmesriikidevahelist kaubandust aluslepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ([9]).

(49) Kahelda ei saa ka kohaliku volikogu poolt konkreetselt heaks kiidetud meetme valikulisuses. Madalmaad on väitnud, et meede põhines üldistel siseriiklikel õigusaktidel (vt põhjendus 29) ega olnud seega valikuline. Komisjon leiab siiski, et isegi kui NEC ja omavalitsuse vahelist kokkulepet võib pidada kokkuleppeks vastavalt Hollandi üldistele õigusaktidele, ei põhine kokkuleppe üksikasjad ainult üldistel põhimõtetel, vaid ka NEC ja omavalitsuse vaheliste lepingu(te) konkreetsetel sätetel. Seega on selge, et meede on mõeldud konkreetsele ettevõttele – NEC-le – ja on seepärast valikuline.

(50) Madalmaad on arvamusel, et NEC ei saanud eelist ja et tehing toimus hoopis turutingimustel. Nad juhivad täpsemalt tähelepanu sellele, et NEC-l oli De Eendrachti tugev väljaostuvõimalus ja et selle õiguse ostmise hind määrati kindlaks vastavalt sõltumatule hindamisele.

(51) Seoses nõude tugevusega esitasid Madalmaad lisaselgitusi põhjuste kohta, miks järgiti esimest õiguslikku arvamust, mitte teist. Lisaks rõhutasid Madalmaad, et TIP arendamine ei oleks tõenäoliselt võimalik, kui De Eendracht NEC-le müüdaks. Hüvitada NEC-le väljaostuvõimalusest loobumise eest oli selgelt omavalitsuse huvides.

(52) Tuleks märkida, et on ebaselge, millist hinda oleks NEC pidanud omavalitsusele maksma juhul, kui ta oleks teostanud oma väljaostuvõimaluse ja soetanud De Eendrachti. Madalmaad on väitnud, et kui hinnas ei ole kokku lepitud, peab Madalmaade tsiviilseadustiku kohaselt ostja maksma mõistlikku hinda. Ulatuses, kus selline mõistlik hind on lähedal De Eendrachtiga seotud hoonestusõiguse turuväärtusele või sellega võrdne, oleks väljaostuvõimalusel üksnes piiratud majanduslik väärtus. Nimetatud olukorras paistab 2,2 miljoni euro suurune hüvitis olevat ebamõistlikult suur ning kujutaks endast eelist NEC-le.

(53) Hoolimata küsimusest, kas NEC-l oli tegelikult tugev väljaostuvõimalus, ja teistest väidetest seoses Madalmaade tsiviilõiguse tõlgendamisega, on komisjon arvamusel, et põhiküsimus on hinnata, kas tehing toimus turutingimustel ja kas omavalitsus tegutses kui erasektori ettevõtja.

([9]) Komisjoni 20. märtsi 2013. aasta otsused Saksamaa kohta, milles käsitletakse juhtumit Multifunktionsarena der Stadt Erfurt (kohtuasi SA.35135 (2012/N)), punkt 12, ja juhtumit Multifunktionsarena der Stadt Jena (kohtuasi SA.35440 (2012/N)), lühiteated ELT C 140, 18.5.2013, lk 1, ja 2. oktoobri 2013. aasta otsus, milles käsitletakse juhtumit Fußballstadion Chemnitz (kohtuasi SA.36105 (2013/N)), lühiteade ELT C 50, 21.2.2014, lk 1, punktid 12–14; komisjoni 18. detsembri 2013. aasta otsused Hispaania kohta, milles käsitletakse võimalikku riigiabi neljale Hispaania professionaalsele jalgpalliklubile (kohtuasi SA.29769 (2013/C)), punkt 28, Real Madrid CF (kohtuasi SA.33754 (2013/C)), punkt 20, ja väidetavat abi kolmele Valencia jalgpalliklubile (kohtuasi SA.36387 (2013/C)), punkt 16, avaldatud ELT C 69, 7.3.2014, lk 99.

(54) Seoses sellega on vajalik, et komisjon hindaks, kas erainvestor oleks sooritanud kõnealuse tehingu samadel tingimustel. Lähtutakse eeldusest, et hüpoteetiline erainvestor tegutseb ettevaatliku investeerijana, kes sooviks saada maksimaalset kasumit, võtmata siiski saadava tuluga võrreldes liiga suuri riske. Turumajanduslikult tegutseva investori põhimõtet ei järgitaks, kui väljaostuvõimaluse hind kehtestataks turuhinnast kõrgemal tasemel. Turumajanduslikult tegutseva investori põhimõtet ei oleks järgitud juhul, kui väljaostuvõimaluse hind oleks kehtestatud turuhinnast madalamal tasemel.

(55) Esiteks ei ole selge, miks väljaostuvõimaluse hind võrduks erinevusega ühelt poolt omavalitsuse ja NEC vahelisel rendilepingul põhineva kompleksi müügiväärtuse ja teiselt poolt NEC ja tema allrentnike vahelistel rendilepingutel põhineva müügiväärtuse vahel, võttes arvesse ka rendiga seotud arengut turul. Komisjon märgib, et omavalitsus nõudis kahe nimetatud müügiväärtuse, mitte väljaostuvõimaluse kui sellise sõltumatut hindamist. Seoses sellega, miks nimetatud väärtuste vahe on võrdne väljaostuvõimaluse väärtusega, täiendavaid asjaolusid ega väiteid ei esitata.

(56) Teiseks, nende kahe väärtuse kasutamine, et määrata kindlaks väljaostuvõimalus, paistab toimivat eeldusel, et müük toimub mis tahes kolmandale isikule nimetatud väärtustest ühe, ent mitte teise eest. Esimene väärtus […] on tõepoolest määratud kindlaks hoonestusõiguse omavalitsusepoolse müügi alusel mis tahes kolmandale isikule seisundis, kus see on välja renditud, st, et NEC rendileping on igale ostjale teada olev „kitsendus“. Seevastu, kuna Madalmaad väidavad, et rendilepingut ei olnud võimalik enne hoonestusõiguse loovutamist NEC-le, oleks üksnes NEC saanud jätkata kompleksi haldamist suhetes kolmandate isikutega. Seepärast sai teist väärtust […] (võimalikud müügiväärtused väljarendituna vastavalt allrendilepingutele) realiseerida üksnes NEC ja mitte ükski kolmas isik. Nimetatud kombineeritud lähenemisviis tugevdab arvamust, et väljaostuvõimaluse hinna kindlaksmääramine nimetatud alusel ei oleks olnud turutingimustes tegutsevale ettevõtjale loogiline.

(57) Kolmandaks ja sellega seonduvalt, kui võtta lähtepunktiks see, et väljaostuvõimalusest ei pidanud loobuma ükski kolmas isik, vaid NEC, tundub, et selle tulemusena saadud hinna puhul, mida tuleb maksta vastutasuks väljaostuvõimalusest loobumise eest NEC poolt, ei hinnata nõuetekohaselt kasu, millest NEC väljaostuvõimalusest loobumisega ilma jääb. Madalmaade sõnul jäi NEC väljaostuvõimalusest loobumisega ilma võimalikust eelisest väärtusega 2 miljonit eurot (vt põhjendus 33). Komisjon märgib siiski, et võis eeldada, et NEC jääb kompleksi haldajaks isegi pärast väljaostuvõimalusest loobumist. Seepärast sai ta jätkuvalt sama renditulu, mis moodustas aluse teisele väärtusele, mida kasutati tehingu hinna […] kindlaksmääramisel. Komisjon on arvamusel, et tegelik eelis, millest NEC väljaostuõigusest loobumisega ilma jäi, oleks hoopis võrdne rendiga omavalitsusele, mida ta enam maksma ei oleks pidanud juhul, kui ta oleks kompleksi omandanud.

(58) Igal juhul, neljandaks, omavalitsus maksis rohkem kui summa, mille ta hindamisaruande põhjal kindlaks määras ([…] vt põhjendus 33). Komisjon on arvamusel, et vähemalt mõlema väärtuse vaheline erinevus kujutab endast abi. Hollandi ametiasutuste sõnul pärineb erinevus läbirääkimistest NECga ning igal juhul on hüvitamisel 2,2 miljoni euro suurune täissumma. Tõepoolest, Madalmaad on selgitanud, et rendiperioodi pikendamine ja iga-aastase renditasu suurendamine tagab omavalitsuse jaoks tehingu eelarve seisukohast neutraalse iseloomu (vt põhjendus 36).

(59) Viiendaks, seoses nimetatud hüvitamisega märgib komisjon, et 2,2 miljoni euro suuruse summa kasutamine NEC poolt, et katta rahuldamata nõudeid ja rendimakseid, mida ta omavalitsusele tasuma pidi, ei saa lugeda tagasimaksmiseks. Seoses iga-aastaselt makstava rendi suurenemisega (vt põhjendus 36), võib seda pidada abi tagasimaksmiseks ainult juhul, kui rendi suurenemine kujutab endast täielikult turuhinnast kõrgemat renti. Madalmaad ei esitanud tõendeid, mis toetaksid väidet, et alates 2011. aasta jaanuarist kehtivat kõrgemat renti võib pidada turu tasemetest kõrgemaks. Komisjon märgib seoses sellega, et rent, mida NEC omavalitsusele kogu kompleksi eest maksab, on väiksem kui rent, mida NEC saab praegu teatavate kompleksi osade allrendile andmise eest, samal ajal, kui hindamisaruandes vihjatakse, et NEC võib tulevikus veelgi suuremat renti saada.

(60) Lisaks märgib komisjon, et isegi kui esialgne renditase oleks turuga kokkusobiv, võttes arvesse toonaseid asjaolusid (põhjendus 34), paistab, et vähemalt mõned tegurid, millel oli toona kehtestatud rendihinnale negatiivne mõju, ei ole enam uue renditaseme määramise ajal olulised. Eelkõige võib eeldada, et kompleksi haldamisega seotud riskid on muutunud nüüd, kus kompleks töötab edukalt üle viie aasta. Loobumine võimalusest omandada hoonestusõigus ei mänginud samuti enam rolli, kuna kõnealuse tehinguga lahendati

tulevikuks omandiõiguse küsimus. Seepärast võis eeldada, et 2011. aasta jaanuaris on turu rendihinnad kõrgemad kui 2003. aastal, kui sõlmiti omavalitsuse ja NEC vaheline rendileping. Sel juhul ei saa tõusnud rendihinda täielikult pidada abi tagastamisele vastavaks.

(61) Samuti tuleks märkida, et tagasimaksmine toimub 33 aasta jooksul ja et tulevasi maksesummasid ei ole vähendatud.

(62) Mis veelgi olulisem – Madalmaad ei esitanud ühtegi tõendit selle kohta, et omavalitsus viis enne suurema määra kehtestamist läbi turu rendihindade tasemete põhjaliku hindamise ja põhjalikud arvutused. Tehingu eelarve seisukohast neutraalne iseloom oli hoopis lähtepunktiks uute renditasemete arvutamiseks.

(63) Kuuendaks, kasu, mis omavalitsus sai nimetud tehingu kaudu ning selle 2,2 miljoni euro suurune otsene kulu on ebaselged. Näib, et omavalitsus on maksnud palju rohkem kui see, mille ta kompleksi (väljarenditud seisundis) müügist oleks võitnud, lihtsalt selleks, et kaitsta omandiõigust, mis tal juba oli. Omavalitsus on väitnud, et TIP arendamise majanduslikud huvid olid väga suured, arvestades TIP mõju omavalitsuse majandusele. Kompleksi omanikuks jäämise eeldatava lisandväärtusega võib osaliselt selgitada omavalitsuse valmisolekut maksta kõrgemat hinda. Omavalitsus ei ole siiski viinud läbi tehingu kulude-tulude hindamist, mille puhul võetakse arvesse TIP projekti kõnealust pikaajalist väärtust. Komisjon on arvamusel, et turutingimustes tegutsev ettevõtja oleks viinud läbi põhjalikuma hindamise seoses eeldatava tuluga väljaostuvõimaluse omandamisse tehtud investeeringult.

(64) Lõpetuseks, komisjon jääb arvamusele, et toona kättesaadava teabe põhjal ei võtnud omavalitsus piisavalt arvesse finantsraskusi, millega NEC tookord silmitsi seisis, ega nende mõju tema võimele osta De Eendrachti hoonestusõigus. Isegi kui kolmandad isikud oleksid ilmutanud huvi partnerluse vastu NECga, ei oleks olnud võimalik eirata üldist finantspilti ning oleks eeldatud, et see mõjutab NEC positsiooni läbirääkimistel omavalitsuse kasuks.

(65) Kõigil nimetatud põhjustel on komisjon arvamusel, et omavalitsus ei tegutsenud nagu turumajanduslikes tingimustes tegutsev ettevõtja, vaid andis pigem NEC-le abi, makstes NEC-le väljaostuvõimalusest loobumise eest 2,2 miljoni euro suurust hüvitist. Täpset abisummat ei ole võimalik Madalmaade esitatud teabe põhjal kindlaks määrata. Siiski, kuni maksimumsummat 2,2 miljonit eurot saab pidada restruktureerimiskava täitmiseks vajalikuks, on täpne abisumma kokkusobivuse hindamise seisukohast ebaoluline.

4.2. **Hindamine vastavalt aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktile c**

(66) Komisjon peab hindama, kas abimeedet NEC kasuks saab pidada siseturuga kokkusobivaks. Komisjon märgib seoses aluslepingu artikli 107 lõikes 3 sätestatud eranditega, et ühegi Hollandi piirkonna suhtes ei kohaldata aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktis a sätestatud erandeid. Kõnealune abimeede ei edenda Euroopa ühishuvides olevat olulist projekti ega kõrvalda tõsist häiret Hollandi majanduses artikli 107 lõike 3 punkti b tähenduses. Ei ole ka võimalik öelda, et abimeede edendab kultuuri või säilitab kultuuripärandit aluslepingu artikli 107 lõike 3 punkti d tähenduses.

4.2.1. *Kohaldatavad suunised*

(67) Seoses erandiga aluslepingu artikli 107 lõike 3 punktis c, st abi kasuks teatud majandustegevuse arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, on Madalmaad väitnud, et nimetatud erandit võiks kohaldada, kui komisjon, vastupidiselt Madalmaade arvamusele, leiaks, et kõnealune meede kujutab endast riigiabi.

(68) Hinnates mõistet „majandustegevuse arendamine“ spordivaldkonnas, võtab komisjon nõuetekohaselt arvesse artikli 165 lõiget 1 ja artikli 165 lõike 2 viimast taanet, milles sätestatakse, et liit panustab Euroopa spordiküsimuste edendamisse, võttes arvesse selle eripära, vabatahtlikkusel põhinevaid struktuure ning selle sotsiaalset ja kasvatuslikku funktsiooni.

(69) Abimeetmete hindamiseks vastavalt aluslepingu artikli 107 punkti 3 lõikele c on komisjon andnud välja terve rea määrusi, raamistikke, suuniseid ja teatisi, milles käsitletakse abi vorme ning horisontaalseid või sektoripõhiseid otstarbeid, milleks abi antakse.

(70) Komisjon usub, et on asjakohane hinnata, kas juhendis ([10]) sätestatud kriteeriumeid võib kohaldada. Komisjon märgib seoses sellega, et suunised ei välista professionaalset jalgpalli. Suunised hõlmavad seega nimetatud majandustegevust.

(71) 2014. aasta juulis avaldas komisjon uued suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta ([11]). Seda ei kohaldata siiski nimetatud teatamata abi suhtes, mida anti 2010. aastal. Vastavalt uute suuniste punktile 137 oleks see nii päästmis- või restruktureerimisabi andmise korral ilma eelneva loata, kui osa sellest abist või kogu abi on antud pärast suuniste avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Vastavalt 2014. aasta suuniste punktile 138 lähtub komisjon ülejäänud juhtudel uurimise teostamisel abi andmise ajal kehtinud suunistest ning seetõttu käesoleval juhul nendest, mis kehtisid enne 2014. aastat.

4.2.2. *NEC kui raskustes äriühing*

(72) Vastavalt juhendi punkti 10 alapunktile c peetakse äriühingut raskustes olevaks, kui asjaomane äriühing liigist olenemata vastab siseriikliku õiguse kohaselt kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamise kriteeriumidele Juhendi punktis 11 osutatakse, et kui ei esine nimetatud tingimusi, võib äriühingu siiski lugeda raskustes olevaks, kui eksisteerivad tavapärased tunnused, näiteks suurenev kahjum, kasvav võlg, kahanev rahakäive jne. Raskustes olev äriühing on abikõlblik ainult siis, kui on kindlaks tehtud, et teda ei saa saneerida oma või omanikelt/osanikelt/aktsionäridelt või turuallikatest saadavate vahenditega.

(73) Madalmaad väitsid esialgu, et NEC ei olnud hooajal 2008/2009 raskustes olev äriühing. Ent põhjenduses 16 rõhutatud asjaolud näitavad pigem, et NEC seisis silmitsi finantsraskustega, mis olid piisavalt tõsised, et ohustada tema kui professionaalse jalgpalliklubi tulevikku. NEC oli seega komisjoni arvamuse kohaselt selgelt raskustes olev äriühing. Madalmaad tunnistasid oma vastuses menetluse alustamise otsusele, et NEC oli raskustes olev äriühing ja oli seda tehingu tegemise ajal. Nad esitasid sellega seoses täiendavaid tõendeid (vt põhjendus 40), mis näitasid nimelt, et NEC majandustulemused olid negatiivsed ja kahanesid aja jooksul. Seepärast tuleb hinnata NEC-le antud riigiabi kokkusobivust vastavalt suunistele.

4.2.3. *Pikaajalise elujõulisuse taastamine*

(74) Suuniste jaotises 3.2 nõutakse, et abi andmine sõltuks restruktureerimiskava elluviimisest (vt suuniste punkte 34–37), mis peab taastama mõistliku aja jooksul ettevõtte elujõulisuse. Komisjon märgib, et sellised tingimused kehtestati NEC poolt 2010. aasta augustis KNVB-le koostatud kava kontekstis.

(75) Seoses sellega tuletab komisjon meelde, et iga Hollandi professionaalne jalgpalliklubi saab KNVB-lt litsentsi, mille alusel peab ta täitma erinevaid kohustusi. Üks kohustustest praegu kohaldatavas süsteemis on seotud klubi finantsolukorraga. Kolm korda hooaja jooksul hinnatakse klubi finantsreitingut finantsaruannete põhjal, milles kirjeldatakse muu hulgas klubi finantsolukorda ja ka järgmise hooaja eelarvet. Nimetatud aruannete põhjal on klubid liigitatud kolme kategooriasse (1: ebapiisav, 2: piisav, 3. hea). 1. kategooriasse kuuluvad klubid võivad olla kohustatud esitama parenduskava, et jõuda kolme aasta jooksul 2. või 3. kategooriasse. Kui klubi kava ei täida, võib KNVB määrata karistusi, sh ametlik hoiatus, võistluste punktide vähendamine ja – maksimaalne karistus – litsentsi äravõtmine. Kõnealuses kontekstis tuleks samuti märkida, et professionaalne jalgpalliklubi Madalmaades, kes on kuulutatud pankrotisolevaks, jääb oma litsentsist ilma. Kui asutatakse tema õigusjärglasest klubi, ei võeta teda otse professionaalsetesse jalgpalliliigadesse vastu, vaid ta peab alustama tähtsuselt teises amatöörliigas.

([10]) Vt joonealune märkus 5.

([11]) Komisjoni teatis – Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (ELT C 249, 31.7.2014, lk 1).

(76) NEC liigitati hooaja 2009/2010 finantsandmete põhjal 1. kategooriasse. Tema restruktureerimiskavas sätestati meetmed 2. kategooria seisundi saavutamiseks pärast kolme hooaega (hooajaks 2012/2013).

(77) Restruktureerimiskavas määratleti NEC finantsprobleemide peamise põhjusena problemaatiline suhe käibe ja kulude vahel. Eelkõige olid süüdi suured personalikulud, kusjuures negatiivsetele tulemustele aitas kaasa ka meediatulu vähenemine. Restruktureerimiskavas keskendutakse peamiselt kulude vähendamisele ja säästa püüti peamiselt mängijatekulude valdkonnas. Meetmed sisaldasid personali vähendamist (sh registreeritud mängijate arvu vähendamine), palkade külmutamist ning uute mängijate palkade vähendamist ja ka preemiate vähendamist. Kolme aasta jooksul tuli personalikulude suhe võrreldes käibega viia alla […] % (võrreldes […] % 2010. aasta märtsis). Nähti ette mitmete teiste kulutuste – nagu kulutused noorte treenimisele (jalgpalliakadeemia) – vähendamist. Kõik investeeringud immateriaalsesse või materiaalsesse põhivarasse suurusega rohkem kui […] eurot tuli kooskõlastada KNVB litsentsikomisjoniga, mis tegelikult tähendas, et NEC ei saanud ühtegi ülekannet teha.

(78) Komisjon leiab, et restruktureerimiskava tegeleb NEC finantsraskuste põhjuste, eriti kuludega personalile ja mängijatele palga ja üleminekumaksete vormis. Ei saa eeldada, et professionaalne jalgpalliklubi tegutseb ka teistel eri turgudel suuniste tähenduses; siiski võib eeldada, et ta säästab oma põhitegevuselt, ja seda on NEC teinud. Restruktureerimiskava ei põhine välistel teguritel, mida NEC saab järgida, ent mitte täielikult kontrollida, näiteks lisasponsorite leidmine või pealtvaatajate arvu suurendamine.

(79) Hooaja 2010/2011 eelarves nägi NEC ette parandada ettevõtte majandustulemusi […], vähendades kulusid […]. Ja lõpptulemused olid isegi paremad kui prognoositud tulemused, kusjuures sissetulek kahanes (väiksem sissetulek mängudelt halva karikahooaja tõttu; väiksem meediatulu; bartertehingute tulu ümberjaotamine), ka kulud vähenesid […] (personalikulude vähenemine, säästud jalgpalliakadeemialt, kaubanduslike kulude vähendamine). KNVB andis 2011. aasta detsembris NEC-le 2. kategooria seisundi.

(80) Komisjon järeldab, et 2010. aasta augusti restruktureerimiskavas tegeldi piisavalt NEC finantsraskuste põhjustega, et klubi pikas perspektiivis taas elujõuliseks muuta.

4.2.4. *Nõuetele mittevastav konkurentsimoonutus*

(81) Suuniste punktides 38–42 nõutakse, et abisaaja võtaks kompenseerivad meetmed, et viia miinimumini abi moonutav mõju ja selle kahjulik mõju kaubandustingimustele. Komisjon märkis menetluse alustamise otsuses professionaalse jalgpalli omapära ning soovitas mitmeid meetmeid, mida oleks võimalik professionaalse jalgpalli puhul tõlgendada kui kompenseerivaid meetmeid suuniste tähenduses, näiteks tema registreeritud mängijate arvu piiramine rahvusliku liidu lubatud piirides, nõustumine palga ülemmääraga, mis jääb alla sektori tavapäraste normide, uute mängijate eest üleminekukulu tasumise keelamine teatavaks ajavahemikuks või ühiskondlikult kasulike tegevuste arvu suurendamine.

(82) Nagu selgitatud põhjenduses 77, on NEC tõepoolest vähendanud töötajate ja registreeritud mängijate arvu ning alandanud ka neile makstavaid palkasid. Palgakulu tuli viia alla 60 % käibest. Restruktureerimisaja jooksul ei olnud võimalik uute mängijate eest teha mingeid üleminekumakseid. Komisjon teeb järelduse, et võeti suunistes nõutavad kompenseerivad meetmed, mis nõrgendasid NEC konkurentsivõimet professionaalses jalgpallis.

4.2.5. *Miinimumiga piirduv abi*

(83) Juhendi punktides 43–45 sätestatakse, et toetuse suurus ja intensiivsus peavad rangelt piirduma miinimumiga. Abisaajatelt oodatakse omavahenditest tehtavat olulist makset ümberkorraldamiskava heaks.

(84) Komisjon märgib, et lisaks ettevõttesisestele säästudele põhineb restruktureerimiskava märkimisväärses ulatuses väliste eraõiguslike üksuste rahastamisel. […] tehing (põhjendus 37) andis NEC-le välisvahendite näol umbes 4 miljonit eurot. Lisaks muudeti 2010. aastal ühe laenu tagasimaksetingimusi tähtajaga […]. Iga-aastase tagasimaksekohustuse […] asemel põhinesid tagasimaksed sellest ajast peale üleminekutest saadaval tulul, millel oli NEC likviidsusele positiivne mõju (vt põhjendus 43). Välis-ja omafinantseeringud võrduvad teisisõnu enam kui

4,25 miljoni euroga ning seega abisumma, mis ulatub kõige rohkem 2,2 miljoni euroni, ei moodusta ühelgi juhul rohkem kui umbes 35 % restruktureerimiseks tehtavatest jõupingutustest. See vastab suuniste punktis 44 esitatud nõuetele, et sellise keskmise suurusega äriühingu puhul nagu NEC tuleks vähemalt 40 % restruktureerimiskuludest katta abisaaja omavahenditega, sealhulgas välise rahastamisega, näidates üles usku abisaaja elujõulisusse.

4.2.6. *Jälgimine ja aastaaruanne*

(85) Suuniste punktis 49 nõutakse, et liikmesriik annab korrapäraste üksikasjalike aruannete kaudu teavet restruktureerimiskava nõuetekohase rakendamise kohta. Punktis 51 sätestatakse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks leebemad tingimused, mille kohaselt piisab aasta bilansi- ja kasumiaruande koopia edastamisest. Madalmaad on võtnud kohustuse esitada nimetatud aruanded.

4.2.7. *Ühekordse abi tingimus*

(86) Suuniste punktides 72–77 viidatakse ühekordse abi põhimõttele, mille kohaselt tuleks restruktureerimisabi anda vaid üks kord kümne aasta jooksul.

(87) Madalmaad kohustusid järgima juhendis sisalduvat „ühekordse abi“ nõuet. Nad on kinnitanud, et ei andnud NEC-le tehingueelse kümneaastase ajavahemiku jooksul päästmis- ega restruktureerimisabi. Turuga kokkusobivus on samuti aluseks praegustele või tulevastele läbirääkimistele NECga.

5. **KOKKUVÕTE**

(88) Komisjon leiab, et Madalmaad on rakendanud NEC suhtes kõnealust abimeedet ebaseaduslikult ja seega rikkunud aluslepingu artikli 108 lõiget 3. Abi võib siiski pidada siseturuga kokkusobivaks kui restruktureerimisabi suuniste tähenduses, kuna kõik suunistes sätestatud tingimused sellise abi saamiseks on täidetud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigiabi, mida Madalmaad on rakendanud Nijmegeni jalgpalliklubi heaks, on siseturuga vastavuses Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Madalmaade Kuningriigile.

Brüssel, 4. juuli 2016

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Margrethe VESTAGER